

AKTUÁLNĚ**Jaká je průměrná výše příspěvku na bydlení?**

čtěte na straně 3

K VĚCI**Úmrtí živitele rodiny byla vždy náročná sociální událost**

čtěte na straně 4

MY A SVĚT**Strasti nemajetných lidí ve vyspělé Evropě a u nás**

čtěte na straně 8

Slovo ministra

Příliš mnoho dětí v České republice tráví dětství v ústavěch. A to i přesto, že víme, jak důležitou roli pro vývoj jedince představuje právě raná fáze jeho života. Nechci zpochybňovat úsilí a péči, které zaměstnanci ústavů svým svěřencům věnují, ale domnívám se, že při nejlepší vůli rodinu nahradit nemohou.

V českých ústavěch dnes vyrůstá téměř devět tisíc dětí, a to nepočítáme děti handicapované. Přicházejí sem většinou z důvodů sociálních, které často stojí i za poruchami chování.

Zatímco v Německu připadá na sto tisíc obyvatel 32 dětí umístěných v ústavěch, u nás to je přes 80 dětí. Proč? Jistě, svou roli stále ještě sehrává tradice minulého režimu, který se v ústavní výchově zhlédl. Důvodem je však i skutečnost, že péče o děti je nyní roztržštěná mezi pět ministerstev, která mezi sebou příliš nespoupravují. Nemají na tuto problematiku jednotný názor a neexistuje zákon, který by péči o ohrožené děti sjednotil. Chybí vzájemná koordinace, neplatí společné postupy. Jsme rozhodnutí tuto situaci změnit a péči o ohrožené děti dát jednotný, moderní ráz.

Živnou půdou pro přebujelou ústavní péči v České republice je i nedostatek pěstounských rodin. Právě na roli pěstounů do budoucna spoléhám. Dnes máme přibližně 4 800 pěstounských rodin. Potřebujeme jich dvojnásobek. Dnešní pěstouni vychovávají děti obvykle z čistého lidumilství. My je teď chceme motivovat i finančně. Chceme jít cestou profesionálních pěstounů, kdy jeden z páru bude mít péči o děti jako obživu. Z pěstounství by se mohlo stát samostatné povolání. Program na podporu pěstounských rodin by měl zabránit tomu, aby se většina opuštěných či ohrožených dětí jako dosud zbytečně ocitla v dětských domovech, ale aby putovaly do náhradní rodiny. Neznamená to samozřejmě, že by se ústavy rušily. Byly by v nich ale umístovány jen problémové děti, u nichž náhradní rodina neuspěje.

Prioritou samozřejmě zůstává co nejrychlejší návrat dítěte zpět do původní rodiny. To ale předpokládá, aby s rodinou, které je dítě odebráno, pracoval odborník a aby po návratu dítěte domů rodina dobře fungovala. Jenomže u nás je sociálních kurátorů málo a následnou péči nemohou zvládnout. Důsledkem je, že děti, které se vracejí do nefunkční rodiny, často páchají trestnou činností. Lidé pro práci s dětmi a rodinou budeme proto potřebovat více. Pracovníci ústavů a dětských domovů se rozhodně nezaměstnanost bát nemusejí. Jen model péče musíme transformovat. Bude to dlouhý pochod, neboť rychlé a jednoduché řešení neexistuje.

PETR NEČAS

MÍSTOPŘEDSEDA VLÁDY

A MINISTR PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Každé dítě má práva, která musíme respektovat

Roztržštěnost agendy komplikuje péči o ohrožené děti

Ochrana dětí v České republice nedosahuje úrovně odpovídající úrovni vyspělých evropských států, a to zejména s přihlednutím k vysokému počtu dětí v ústavní péči a nedostatečné nabídce alternativních forem práce s ohroženým dítětem a jeho rodinou. Za výchozí nedostatek je přitom považována roztržštěnost agendy péče o ohrožené děti. Doposud nebyla dostatečně vymezena ani role jednoho koordinujícího orgánu odpovědného za propojování rezortních aktivit.

Konkrétní projevy roztržštěné agendy lze vymezit následovně:

- Odlišná rezortní filozofie a přístup k práci s ohroženými dětmi – nebyl doposud vytvořen jednotný základ společný pro všechny zodpovědné rezorty (agenda péče o ohrožené děti spadá pod pět ministerstev).
- Vlastní legislativní úprava – neexistuje jediná společná legislativní norma, která by obsahovala zákonný rámec péče o ohrožené děti.
- Odlišné principy péče o děti – aktivity všech rezortů se odvíjejí od vlastních dílčích principů určujících priority pro danou oblast.
- Odlišná kritéria pro personální zajištění – v rámci jednotlivých rezortů se jedná o různé požadavky na personální zajištění péče o děti, ať už z hlediska kvality nebo kvantity.
- Odlišné požadavky na vzdělávání pracovníků.
- Rozdílné finanční zajištění aktivit jednotlivých rezortů.

SOUČASNÝ STAV VYŽADUJE RYCHLÉ ŘEŠENÍ

Transformace systému péče o ohrožené děti je jedním z cílů programového prohlášení vlády. Návrh opatření k transformaci, který vypracuje MPSV, bude do konce roku 2008 předložen vládě a na jeho základě bude vypracován zákon, sjednocující systém péče o ohrožené děti v ČR. Zásadním předpokladem tohoto kroku je vytvoření mezirezortní koordinující skupiny složené ze zástupců všech odpovědných rezortů, která bude ze své činnosti odpovědná ministři práce a sociálních věcí.

Dále bude sestaven expertní panel nezávislých odborníků, který bude

FOTO: © MARZANNA SYNGERZ | DREAMSTIME.COM

sloužit jako poradní orgán koordinující skupiny.

NA CO SE TRANSFORMACE ZAMĚŘÍ

Výchozím krokem je definice společných priorit péče o ohrožené děti.

Tyto priority musí být výsledkem mezirezortní dohody.

- Právo dítěte na život ve vlastní rodině – jako východisko jednoznačně zohledňované v rámci veškerého rozhodování o dítěti (rozhodování

na úrovni orgánu sociálně-právní ochrany dětí a na úrovni soudů, ale také dílčí rozhodování v rámci ústavní péče o děti, v rámci náhradní rodinné péče a následné péče o děti a mladé lidi).

Pokračování na straně 2

Bez práce nejsou koláče

Tak se dívá většina Čechů na nezaměstnané. Vyplývá to alespoň z výzkumu společnosti STEM, který provedla na začátku letošního dubna. Podle jeho výsledků převládá u občanů České republiky stále názor, že podpora poskytovaná lidem bez práce by měla být jen minimální, aby je nutila si rychle najít práci (70% dotazovaných). Většina z nás si také myslí, že stávající úroveň dávek nezaměstnané k hledání práce dostatečně nemotivuje (myslí si to 60% dotázaných) a není třeba ji zvyšovat (takový je názor 62%).

Od začátku devadesátých let, kdy se začaly názory na podporu v nezaměstnanosti sledovat, Češi

FOTO: © JIRI VACLAVEK | DREAMSTIME.COM

zastávají poměrně zásadové postoje k finančnímu zabezpečení lidí bez práce. Přesto lze vysledovat určitou změnu: od dubna loňského roku zastávají Češi mírnější postoje než

v předchozích letech. Poměrně výrazně narostl počet těch lidí, kteří si myslí, že stávající úroveň dávek pro nezaměstnané podněcuje dostatečně tyto lidi, aby si hledali práci (o 13 procentních bodů). Vedle toho také narostl podíl těch, kteří se domnívají, že je potřeba podporu v nezaměstnanosti zvýšit (o 10 procentních bodů). Určitý posun směrem k mírnějším stanoviskům lze vypořádat rovněž v názorech na smysl dávek pro nezaměstnané.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 1.–8. dubna 2008. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1 341 respondentů.

RED, ZDROJ: STEM

VELETRH

Jak začít novou kariéru?

Třeba na největším veletrhu pracovních příležitostí v České republice JOBDAYS 2008, který se bude konat 29. až 31. května na pražském výstavišti v Letňanech. Na veletrh, kde budou národní a mezinárodní společnosti nabízet pracovní pozice ze všech oborů, mají návštěvníci vstup zdarma.

Cílem veletrhu práce JOBDAYS 2008 je nejen nabídnout konkrétní pracovní pozice, ale také prostřednictvím seminářů, školicího střediska, média stanu a dalších speciálních možností návštěvníkům ukázat, jak uspět při přijímacích řízeních a úspěšně se uplatnit na současném dynamickém trhu práce. Posláním

vletrhu JOBDAYS 2008 je nabídnout konkrétní pracovní pozice přímo na místě a zajistit kandidátům skrze již zmíněné aktivity, jak úspěšně absolvovat pohovor nebo jak začít novou kariéru ať v Praze, v České republice nebo kdekoli v Evropské unii.

Pokud se na veletrh JOBDAYS 2008 vypravíte, určitě nezapomeňte

vzít s sebou životopis – a nejen jednu kopii. Veletrh je koncipován jako jeden velký pracovní pohovor umožňující kandidátům a zaměstnavatelům osobní a přímé setkání. Přední zaměstnavatelé budou nabírat zaměstnance přímo na veletrhu a nebudou chybět ani stánky významných mezinárodních personálních společností. Ve stáncích EURES pak získáte informace o pracovních podmínkách v jednotlivých členských státech Evropské unie.

V pátek 29. května by se do praž-

ských Letňan měli vydat hlavně absolventi škol. Právě na ně bude soustředěna v tento den nabídka volných pracovních pozic a informace o pracovním trhu u nás i v celé Evropské unii. Nejednou absolvent během Young Professionals Day – Dni absolventů podepíše smlouvu do nového zaměstnání a získá tak jistotu pracovního uplatnění ještě před posledními prázdninami.

JOBDAYS 2008 pořádá Jobsinprague.cz ve spolupráci s portálem evropské informační a poradenské služby EURES a agenturou CzechInvest. Více informací získáte na www.jobdays.cz.

RED

Petr Nečas: Chceme především ochránit zdraví horníků

Horníkům se nelíbí plánované zvýšení věku odchodu do důchodu na pětadesát let. Jejich odboroví předáci vidí řešení ve znovuzavedení výjimečné důchodové kategorie, která by horníkům umožňovala odchod do důchodu již v 55 letech. Ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas se s nimi dohodl na společném řešení problému. Ani on si totiž nepředstavuje, že by v dolech měli pracovat šedesátiletí muži. Východiště ale vidí v rekvalifikaci horníků poté, co práci v dolech kolem čtyřicítky ukončí.

Opozice tvrdí, že navrhovaný důchodový zákon je vůči zdraví horníků tvrdý. Za minulého režimu se na horníky vztahovala zvláštní důchodová kategorie, která jim umožňovala dřívější odchod do penze. Proč neuvažujete o jejím znovuzavedení?

Protože naším cílem musí být ochrana zdraví horníků a té se dřívějším odchodem do důchodu nedocílí. Není přece správné nechat horníka pracovat dvacet, pětadvacet nebo i více let v dole, zdevastovat mu tam zdraví, přivést ho na pokraj invalidního důchodu a pak mu velkou poskytnout „držhubné“ v podobě dřívějšího odchodu do důchodu. Navrhujeme proto, aby horník pracoval pod zemí deset až patnáct let tak, aby z dolů odcházel v mladším středním věku, pokud možno před čtyřicátkou, s nepoškozeným zdravím, schopný rekvalifikovat se na jiné profesce. Ostatně, změna profesce v průběhu aktivního života je dnes všude ve vyspělém světě běžným trendem.

Rád bych připomněl, že již vláda Vladimíra Špidly schválila postupné zvyšování odchodu do důchodu tak, aby v roce 2017 odcházeli muži, tedy i horníci, do penze v 63 letech. Tenkrát proti tomu nikdo neprotestoval. My jenom pokračujeme v nastoleném směru.

Přistoupili horníci na vaše stanovisko?

Vytvořili jsme tripartitní komisi, kde jsou zastoupeni odboráři, zaměstnavatelské svazy a experti z jed-

notlivých ministerstev. Nepochybují o tom, že nalezneme společné východiště. Nejprve chceme společně vpracovat studii, která se bude týkat zdravotního stavu horníků, protože dosavadní údaje, které jsou o hornících k dispozici prostřednictvím správy sociálního zabezpečení, ukazují, že míra invalidity a nemocnosti nepřesahuje rámec ostatních manuálních profesí. Mimochodem, daleko více invalidit než v hornictví se vyskytuje ve zdravotnictví.

Existují v Evropské unii zvýhodněné důchodové kategorie?

V západní Evropě se jednoznačně ustupuje od jednotlivých důchodových kategorií, například ve Francii v současné době probíhá důchodová reforma založená na rušení důchodových kategorií. Pokud někde horníci dosud odcházejí do důchodu dříve, pak je to dáno útlumovými programy, například v 80milionovém Německu je otevřeno pouhých devět dolů, jeden se bude zavírat, zbude tedy osm dolů v Porýní, ve kterých je zaměstnáno všeobecně 30 tisíc horníků. Takže v Německu jsou předčasné odchody do důchodu dány útlumovým programem v hornictví.

Co když se ale opozice bude snažit důchodové kategorie u nás znovu prosadit?

Zavádění důchodových kategorií by byl nikoli krok zpět, ale milový skok zpět. Od roku 1993 žádná vláda včetně vlád ČSSD ani náznakem nešla cestou návratu důchodových kategorií. Byly

pro jeden univerzální důchodový systém. Věřím, že se tohoto zodpovědného přístupu budou držet.

Pokud bychom rozjeli systém zvýhodněných kategorií, tak bychom byli vystaveni nekonečné eskalaci požadavků. Když horníci, tak hutníci a další těžké profesce, potom by přišli učitelé nebo již zmínění zdravotníci, už nyní se ozývají strojířství a po nich by jistě přišli řidiči hromadné dopravy... Těžko bychom asi hledali profesce, které by zůstaly mimo.

Navíc se zde otevírá prostor pro větší zapojení zaměstnavatelů. Není přece logické, aby stát platil dřívější důchody horníkům a těžažské společnosti dosahovaly na základě jejich

práce miliardových zisků. Daňoví poplatníci by tak subvencovali podnikání majitelů důlních společností. Právě tady vidím obrovský prostor pro kolektivní vyjednávání, pro za-

pojení doplňkových důchodových schémat na bázi vztahu zaměstnanec – zaměstnavatel.

JIRÍ SEZEMSKÝ
VEDOUcí TISKOVÉHO ODDĚLENÍ MPSV

V srpnu se všechny důchody zvýší jednotně o 470 Kč Jde o unikátní způsob valorizace, který dosud nebyl použit

FOTO: © JABIRU | DREAMSTIME.COM

Základní výměra důchodu, která je jednotná pro všechny důchodce, se v srpnu zvýší o 470 Kč z 1 700 Kč na 2 170 Kč měsíčně. Zvýšení bude stejné pro všechny druhy důchodů (starobní, plně invalidní, částečně invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí), bude stejné u důchodců pobírajících pouze samostatně vyplácený důchod i u důchodců pobírajících současně např. starobní a vdovský důchod, protože při souběhu nároku na výplatu více důchodů náleží základní výměra pouze k jednomu důchodu. Zvýšení nebude tentokrát záviset na výši důchodu.

K tomuto unikátnímu způsobu valorizace přistoupila vláda proto, že nárůst cen, který byl zaznamenán mezi srpnem 2007 a lednem 2008, dolehl zejména na spotřební koš nízkopříjmových důchodcovských domácností. Při obvyklém způsobu valorizace, kdy se zvyšuje především procentní složka důchodu, by zvýšení jejich penzí nebylo dostatečné a nekrylo by zvýšené náklady, spojené s růstem cen.

Zvýšení se bude vztahovat nejen na důchody již vyplácené, ale i na důchody, které budou přiznány, neboť základní výměra je pro všechny shodná.

Částka 470 Kč odpovídá 100 % růstu cen v období srpen 2007 až leden 2008. V tomto období dosáhl růst 5,1 %.

Důsledky zvýšení důchodů

- Průměrný vyplácený starobní důchod se zvýší o 5,1 % na 9 616 Kč.
- Reálná hodnota průměrného starobního důchodu vypláceného v roce 2008 bude činit 107,6 % jeho reálné hodnoty v roce 1989.
- Relace průměrného vypláceného starobního důchodu vypláceného v roce 2008 k průměrné hrubé mzdě bude 40,3 % a relace k čisté mzdě zůstane zachována ve výši 52,9 %.
- Výdaje na zvýšení důchodů budou v roce 2008 činit 6,8 mld. Kč. V roce 2008 budou i zvýšené výdaje na výplatu důchodů nižší než příjmy z pojistného na důchodové pojištění. Odhaduje se, že v rámci rezortu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR budou příjmy převyšovat výdaje o cca 12,5 mld. Kč (za I. čtvrtletí 2008 to bylo o 3,4 mld. Kč). Schválený státní rozpočet na rok 2008 ale nepočítal s mimořádnou valorizací důchodů a nezabezpečuje pokrytí zvýšených výdajů na důchody. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR proto navrhuje, aby vláda schválila použití prostředků rezervních fondů

organizačních složek státu na posílení výdajů vybraných kapitol státního rozpočtu na pokrytí zvýšených výdajů na důchody.

Zvýšení příplatků k důchodu účastníků odboje – o 3,6 %

Příplatky k důchodům přiznané ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem a k ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich přiznané před 1. srpnem 2008 se zvyšují o 3,6 % částky příplatku, která náleží ke dni, od něhož se příplatek zvyšuje. Příplatky se zvyšují od splátky důchodu, s nímž se vyplácí, splatné po 31. červenci 2008.

Další valorizace již v lednu

Další pravidelné zvýšení důchodů proběhne v lednu 2009 a bude zachycovat růst cen a průměrných mezd mezi únorem a červencem 2008. Pokud by v růstu cen nedošlo k neočekávaným výkyvům, mělo by se lednové zvýšení pohybovat kolem 3,2%. Výpočet valorizace se opět vrátí k tradičnímu způsobu, kdy je o určitou částku zvýšena pevná složka důchodu a o další část procentuální složka důchodu. V praxi to pak znamená, že vyšší důchody rostou rychleji. Průměrný důchod by se měl v lednu 2009 blížít deseti tisícům korun.

(TZ)

Události

Kongres EUMASS bude v Praze

FOTO: © ANDRES RODRIGUEZ | DREAMSTIME.COM

Evropská asociace posudkových a revizních lékařů (EUMASS) bude zasedat v Praze. Nad kongresem EUMASS, který se uskuteční 5. až 7. června 2008 přijal zaštitu místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas.

Kongres EUMASS patří mezi nejvýznamnější akce Evropské asocia-

ce posudkových a revizních lékařů a jednotlivé členské země se pravidelně každé dva roky v pořádání střídají. Hlavním tématem letošních prezentací jsou Chronické nemoci a jejich dopad na zdravotní péči a sociální zabezpečení, včetně ekonomických hledisek.

Organizace EUMASS, která v současné době sdružuje lékaře ze 16 evropských zemí, byla založena v roce 1973. Česká republika, zastoupená Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, se stala členem v roce 1999 a od roku 2000 se připojila také Česká správa sociálního zabezpečení.

LC

Každé dítě má práva, která musíme respektovat

Pokračování ze strany 1

- Zpracování individuálního plánu dítěte – princip multidisciplinární týmové spolupráce. V rámci rozhodování o dítěti a péči o něj není zajištěna kontinuita jednotlivých kroků, mimo jiné i z důvodu přechodu kompetencí jednotlivých rezortů. Individuální plán dítěte je vytvářen v rámci případové konference o dítěti a zahrnuje přehled aktivit všech zúčastněných subjektů, včetně časového rozvrhu těchto aktivit.

Právo dítěte na kontakt s rodiči – v případě, kdy není možné zajistit stabilní a bezpečný život dítěte ve vlastní rodině, je nutné bezpodmínečně garantovat jeho právo na pravidelný kontakt s rodiči v důstojných podmínkách. Toto právo může být omezeno jen ze závažných důvodů (ohrožení bezpečí dítěte), přesto jsou v praxi naopak často vyhledávány spíše důvody, které kontaktu dítěte s rodiči brání. Zároveň je nutné v rámci mezi-rezortní spolupráce zajistit doprovázení dítěte i rodiny v situaci, kdy probíhá jejich vzájemný kontakt i v mezidobí.

Dočasnost umístění dítěte mimo rodinu – základním kritériem umístění dítěte mimo rodinu musí být perspektiva zajištění další péče o dítě, s prioritou rychlého návratu dítěte do rodiny. V rámci individuálního plánu péče o dítě je nutné pracovat s variantou ukončení jeho pobytu mimo rodinu a perspektív, které se dále nabízejí. Pokud je soudy předkládán návrh na přemístění dítěte z rodiny, měl by soud zároveň obdržet plán další péče o dítě s předběžným časovým určením jednotlivých opatření. Rozhodnutí o umístění dítěte mimo rodinu tak může být přímo časově vymezeno.

FOTO: © MARZANNA SYNCERZ | DREAMSTIME.COM

Pro případy umístění dítěte mimo rodinu je třeba volit tu variantu, která v co největší míře naplní aktuální potřeby dítěte. Stávající alternativy mimorodinné péče o ohrožené děti nejsou dostatečné, systém zařízení péče o děti je nepružný a neprůchodný.

Právo dítěte na život v rodinném prostředí – dítě žijící mimo rodinu musí být v nejvyšší možné míře uchráněno od další traumatizace. Jeho potřeby musí být naplňovány v nejvyšší možné míře s ohledem na deklarovaný požadavek rodinného

prostředí. Jak je uvedeno výše, neexistuje doposud jednotná definice rodinného prostředí, což se odráží zejména v kvalitě ústavní péče o děti.

Objektivizace vyhodnocení situace ohrožení dítěte – za účelem zkvalitnění a objektivizace rozhodování o dítěti nedostačuje ve všech případech garance soudního rozhodování, přestože je na něj v řadě případů odkazováno jako na nenapadnutelné rozhodnutí. Pokud bude například nadále zachována existence rozhodování v rámci tzv. rychlých předběžných opatření, je třeba zajistit garanci objektivizace takových rozhodnutí, například formou vymezení minimálního požadavku na obsah podkladů pro odůvodnění takového návrhu.

Zajištění názoru dítěte – zajištění názoru dítěte na rozhodování o něm samotném je sice deklarováno zákonem, avšak v praxi je jeho realizace sporadická. Názor dítěte není brán v potaz například v situacích, kdy je dítě považováno za manipulované jedním z rodičů. Dalším protiargumentem je domněnka, že názor dítěte může relevantně zjišťovat pouze odborník, například psycholog. Dítě ale své požadavky a potřeby deklaruje různými způsoby a zjištění při hovoru s dítětem například ve škole

nebo se sociální pracovníci mohou poskytnout další náhled na celkovou situaci dítěte.

NÁHRADNÍ RODINA JE FINANČNĚ PODHODNOCENA

Podíl finančních prostředků plynoucích ze státního rozpočtu do jednotlivých oblastí péče o děti je nerovnoměrný. V přepočtu na dítě je ve srovnání s ostatními aktivitami v oblasti péče o děti nejnákladnější financování ústavní péče, zejména z hlediska financování provozu velkých ústavních zařízení (školského i zdravotního rezortu) a z hlediska jeho personálního zajištění. Podstatně menší podíl financí je směřován na fungování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a dalších alternativ ústavní péče. Náhradní rodinná péče je finančně téměř podhodnocena, přičemž k určitému rozvoji dochází částečně pouze ve výši odměny pěstouna. Nestátní organizace poskytující pomoc a podporu náhradním rodinám systematicky financovány nejsou. Zcela nezajištěna je potom terénní práce s rodinou v podobě prevence selhání rodiny a doprovázení ohrožené rodiny. Tyto nevyváženosti musí připravovaná legislativa odstranit.

RED

Bytová politika v sociálních aspektech

Průměrná výše příspěvku na bydlení činí 1 111 Kč měsíčně

V bytové politice došlo po roce 1989 v souvislosti s ekonomickou transformací k významným změnám. Výrazně se začal posilovat vlastnický sektor bydlení a postupně se tlumil sektor nájemného a družstevního bydlení.

Bez ohledu na to v rámci svých kompetencí ministerstvo práce a sociálních věcí již od roku 1989 přijímalo řadu různých opatření, která měla napomáhat domácnostem finančně zvládat změnu proporcí v jejich výdajích. Docházelo totiž postupně k takovým změnám cenových relací v důsledku cenové liberalizace, které vedly k významnému nárůstu výdajů domácností souvisejících s bydlením. Zatímco v roce 1990 vydával v průměru jeden člen zaměstnané domácnosti na bydlení vč. vody a energií 9,3% (domácnosti důchodců 12,7%) ze svých celkových výdajů, v roce 2007 již tento podíl činil 15,5%, resp. 24,6%. Stát tedy prostřednictvím různých sociálních intervencí začal pomáhat občanům, kteří se při zajišťování standardního bydlení nemohou obejít bez jeho pomoci.

ZÁKLADEM JE ŽIVOTNÍ MINIMUM

Počínaje rokem 1991 nabyt účinností zákon o životním minimu. Tímto zákonem byla stanovena společensky uznaná hranice minimálních příjmů, pod níž nastává stav hmotné nouze. Životním minimem jako základní minimální příjmovou kategorií byla vymezena základna i pro oblast bydlení, od níž se odvozovala pomoc státu osobám, resp. domácnostem, které nemohly své základní bytové potřeby hradit plně z vlastních příjmů. Tato pomoc byla postupně realizována dvěma zákonnými systémy, nejdříve od roku 1991 pouze systémem fakultativních dávek sociální potřebnosti, který byl počínaje rokem 1996 doplněn systémem nárokových dávek státní sociální podpory.

Až do konce roku 2006 bylo životní minimum dvousložkové, tj. stanovalo hranici hmotné nouze občana, resp. domácnosti pro nezbytné náklady na zajištění výživy a ostatních osobních potřeb a nezbytné náklady na domácnost (tj. především na bydlení). Vzhledem k tomu, že náklady na bydlení začaly postupně narůstat, vyvstala již zmíněná potřeba chudším občanům v rámci solidarity posilovat jejich zdroje příjmů nad rámec dávek sociální potřebnosti. Proto ještě před již zmíněným přijetím systému dávek státní sociální podpory byl od roku 1994 do konce

FOTO: © MAREK P. DREAMSTIME.COM

roku 1995 poskytován tzv. příspěvek na nájemné jako reakce na skokové zvýšení nájemného, následně pak od roku 1998 do roku 2000 v souvislosti se skokovým zvýšením cen tepelné energie tzv. příspěvek na teplo a znovu v tomto období pro domácnosti v bytech s regulovaným nájemným po výraznějším zvýšení tohoto nájemného tzv. příspěvek na nájemné.

Všechny tyto dávky vycházely z hlediska nároku i výpočtu dávky ze životního minima, resp. té jeho části, která plošně vymezovala výši nezbytných nákladů na bydlení. Životní minimum v obou jeho složkách bylo jednotné pro celé území státu.

ZÁSADNÍ KONSTRUKČNÍ ZMĚNY

I když se pravidelně každoročně životní minimum v jeho obou složkách valorizovalo, a to diferencovaně podle skutečného nárůstu cen jeho jednotlivých položek, nejen postupná regionální diferenciací nákladů na bydlení v důsledku změn forem cenové regulace (přechod z limitních cen na věcně usměrňované, resp. tržní) vedla k tomu, že ministerstvo práce a sociálních věcí přistoupilo k zásadním konstrukčním změnám určujícím pomoc státu občanům (domácnostem) v oblasti bydlení. Změnou konstrukce životního minima od 1. 1. 2007 byla vyloučena ze životního minima ta jeho část, která vymezova-

la výši nákladů k zajištění nezbytných nákladů na bydlení a pravidla pro sociální ochranu v této oblasti a pro zohledňování skutečných nákladů na bydlení byla nahrazena novými dvěma dávkami, a to příspěvkem na bydlení ze systému dávek státní sociální podpory a doplatkem na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi.

Nově konstruovaný příspěvek na bydlení vychází ze zásady, že každá osoba či domácnost může na bydlení vynaložit určitou část svých příjmů. Za sociálně únosné se považuje, aby osoba či domácnost vynakládala na náklady spojené s bydlením 30%, v Praze 35% svých příjmů. Podmínky pro příspěvek na bydlení jsou kon-

struovány tak, aby nedošlo u sociálně slabších skupin osob ke ztrátě bydlení, ale zároveň aby motivovaly uživatele bytů zajistit si příjem vlastní prací, a tím i bydlení na odpovídající úrovni.

Doplatek na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi znamená individuální řešení, které vedle příjmů domácnosti reaguje také na místní reálné náklady na bydlení. O doplatek na bydlení rozhodují pověřené obce (příp. úřady jednotlivých městských částí). Obec může v případě potřeby nabídnout osobám v hmotné nouzi méně nákladné bydlení. Rovněž lze využít při řešení bydlení osob s nedostatečnými příjmy požadavek na zvýšení jejich příjmu jejich účastí na práci organizované obcí, a to především v těch situacích, kdy obec nemá k dispozici méně nákladné formy bydlení.

Přijatá opatření se vztahují na občany, resp. domácnosti bydlící ve všech formách bydlení, stejně jako tomu bylo do roku 2006.

VÝŠE PŘÍSPĚVKU VÝRAZNĚ ROSTE

Nová konstrukce životního minima a upravený systém dávek státní sociální podpory i dávek pomoci v hmotné nouzi nelze s ohledem na jeho krátkou účinnost plně vyhodnotit. Avšak přijatá opatření v oblasti sociálních dávek při spolupůsobení změn v oblasti zaměstnanosti a daní podle dostupných dat za 1.–3. čtvrtletí 2007 ukazují, že se posiluje adresnost uvedených sociálních dávek. I když se ve srovnání se stejným obdobím roku 2006 výrazně snížil počet příjemců příspěvku na bydlení, a to především v důsledku růstu peněžních příjmů domácností, průměrná výše příspěvku na bydlení ve stejném porovnání vzrostla nominálně o 36% (reálně o 33,1%) na 1 111 Kč měsíčně. Byl vyplácen měsíčně v průměru cca 123 tisícům domácností, největší četnost byla v Moravskoslezském a nejnižší v Plzeňském kraji. Pokud jde o doplatek na bydlení, byl za toto období vyplácen obcemi více než 26 tisícům domácností.

Pro rok 2008 se sociální opatření týkající bydlení realizovala úpravou částek rozhodných pro výpočet příspěvku na bydlení.

EVA HOLANOVÁ

ŘEDITELKA ODBORU SOCIÁLNÍ POLITIKY MPSV

PORADNA

Poskytování podpory v nezaměstnanosti

Zaslechla jsem v televizi, že vláda schválila od ledna příštího roku novelu zákona o zaměstnanosti. Bude se něco měnit v poskytování podpory v nezaměstnanosti?

Ano, navrhované změny se týkají doby poskytování podpory v nezaměstnanosti, procentní sazby a rozšiřují se důvody, kdy uchazeči o zaměstnání nebude přiznána podpora v nezaměstnanosti, a to následovně:

Podpůrčí doba se zkracuje o 1 měsíc ve všech věkových skupinách na 5, 8 a 11 měsíců. To znamená, že do 50 let bude podpůrčí doba činit 5 měsíců, mezi 50 a 55 lety 8 měsíců a nad 55 let 11 měsíců. I nadále zůstává, že rozhodující pro délku podpůrčí doby je věk uchazeče o zaměstnání dosažený ke dni podání žádosti o podporu v nezaměstnanosti.

Procentní sazba podpory v nezaměstnanosti by měla činit první dva měsíce podpůrčí doby 65%, další 2 měsíce podpůrčí doby 50% a po zbyvajících podpůrčí dobu 45% průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu. Maximální výše podpory v nezaměstnanosti se nemění, i nadále bude činit 0,58násobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla podána žádost o podporu v nezaměstnanosti.

Cílem navrhovaných změn je motivovat uchazeče o zaměstnání k rychlé změně jejich nepříznivé sociální situace pomocí opětovného začlenění na trh práce. Z toho důvodu se stanovují tři procentní sazby pro výpočet podpory v nezaměstnanosti a podpůrčí doba se zkracuje o 1 měsíc ve všech věkových skupinách.

Současně se navrhuje, aby podpora v nezaměstnanosti nebyla přiznána uchazeči o zaměstnání, který v posledních šesti měsících před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání bez vážného důvodu opakovaně, tj. nejméně dvakrát, sám ukončil vhodně zaměstnání, které mu zprostředkoval úřad práce. Jedná se o opatření, kterým má být zabráněno účelovým nástupům do zprostředkovaného zaměstnání a jejich opakovanému ukončování bez vážných důvodů jenom proto, aby uchazeč o zaměstnání vykazoval součinnost s úřadem práce.

Zpřísnění postihu NELEGÁLNÍ PRÁCE

Stále se hovoří o přísnějším postihu nelegální práce. Je pravda, že by se od 1. ledna 2009 v důsledku novelizace zákona o zaměstnanosti měla zvýšit pokuta, kterou bude možno uložit tomu subjektu, který umožní výkon nelegální práce?

Navrhuje se zvýšení pokuty za umožnění výkonu nelegální práce,

a to ze 2 milionů Kč na 5 milionů Kč. Důvodem je skutečnost, že nelegální práce je jevem s vysokou společenskou nebezpečností. Fyzické osoby, které nelegální práci vykonávají, nejsou za tuto práci od-

měňovány odpovídající mzdou, pracují velice často v nevyhovujících pracovních podmínkách a v rozsahu překračujícím stanovenou týdenní pracovní dobu. Poznatky z praxe totiž ukázaly, že maximální možná výše pokuty 2 miliony Kč není dostatečným preventivním opatřením před nelegálním jednáním. Možnost uložení pokuty za umožnění výkonu nelegální práce ve vyšší částce by měla současně v budoucnu ušetřit i na sociálních výdajích, které musí stát následně vynakládat na osoby, které v minulosti vykonávaly nelegální práci a z jejich mzdy nebyly odváženy po stanovenou dobu příslušné odvody – tyto osoby potom nejsou při nejrůznějších sociálních

událostech soběstačné a jsou závislé na pomoci státu.

Naproti tomu zůstává stejná výše pokuty, kterou lze uložit za přeštok, kterého se fyzická osoba dopustí tím, že vykonává nelegální práci, a to 10 000 Kč. Je to dostatečně vysoká částka, která by samotné fyzické osoby měla odrazovat od výkonu takové práce a rovněž by je měla vést i k větší osobní odpovědnosti za svůj další osud do budoucna, jako je např. zabezpečení v nemoci, při pracovních úrazech, při ztrátě zaměstnání, ve stáří apod.

Pro úplnost bych si dovolila poznamenat, že v souvislosti s právní úpravou povolování dlouhodobého pobytu cizinců na základě povolení k pobytu (zelená karta) se definice nelegální práce cizince rozšiřuje o výkon práce v rozporu s vydanou zelenou kartou nebo bez zelené karty. Zároveň se doplňuje, že o nelegální práci se jednat nebude, pokud bude zaměstnanek-cizinka vykonávat jinou práci, než na kterou jí bylo vydáno povolení k zaměstnání nebo zelená karta, a na tuto práci byla převedena z důvodů uvedených v § 41 odst. 1 písm. c) zákoníku práce. Tato skutečnost rovněž nebude důvodem pro odejmutí povolení k zaměstnání ani ke zrušení platnosti zelené karty.

Podle § 41 odst. 1 písm. c) zákoníku práce je zaměstnavatel povinen převést zaměstnankyni na jinou práci, koná-li těhotná zaměstnankyně, zaměstnankyně, která kojí, nebo zaměstnankyně-matka do konce devátého měsíce po porodu práci,

kterou nesmějí být tyto zaměstnankyně zaměstnávány nebo která podle lékařského posudku ohrožuje její těhotenství nebo mateřství.

VÝČET NÁHRADNÍCH DOB ZAMĚSTNÁNÍ SE V ZÁKONĚ O ZAMĚSTNANOSTI ROZŠIŘUJE

Jsem doma a pečuji o osmiletou dceru, která je závislá na mojí péči. Pokud bych si v budoucnu požádala o podporu v nezaměstnanosti, započítávala by se mi tato doba péče jako náhradní doba zaměstnání?

V novele zákona o zaměstnanosti se navrhuje od 1. ledna 2009 rozšíření náhradních dob zaměstnání o dobu osobní péče o fyzickou osobu mladší 10 let, která se podle zvláštního právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Návrh na rozšíření náhradních dob zaměstnání o dobu osobní péče o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), vyplývá ze skutečnosti, že osoby pečující o tyto osoby byly zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, zahrnuty do okruhu pojištěných osob v zákoně č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

OLGA BIČÁKOVÁ

VÝKUMNÝ ÚSTAV PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, V. V. I. PRAHA

Úmrtí živitele rodiny byla vždy náročná sociální událost

V české právní úpravě chybí zohlednění nároků rozvedených manželů

Zákon o důchodovém pojištění (č. 155/1995 Sb.) upravuje, obdobně jako tradičně všechny předcházející právní úpravy, důchodové pojištění nejen pro případ stáří a invalidity, ale i pro případ úmrtí živitele. Důchody pozůstalých, tedy i sirotků, patří historicky mezi nejstarší dávky, a to i v zahraničních důchodových systémech. Úmrtí zhoršuje sociální situaci osob, které byly v určitém osobním, vyživovacím vztahu k zemřelé osobě.

© ASHLEY WHITWORTH | DREAMSTIME.COM

Konkrétně v případě smrti manžela (manželky) dochází ke ztrátě jednoho z příjmů, z nichž do té doby rodina vycházela, a proto má vdova (vdovec) po určitou dobu nárok na vdovský (vdovecký) důchod. Vdovský (vdovecký) důchod je koncipován jako určitá náhrada příjmu zemřelého manžela, resp. má odovělé osobě pomoci vyrovnat se s novými ekonomickými podmínkami v prvním období po úmrtí manžela (manželky). Jeho výše závisí na výši důchodu, na který měl nebo by měl nárok zemřelý v době smrti. V případě, že po uplynutí zákonem stanovené doby (v současnosti doba jednoho roku od úmrtí manžela/manželky) existuje nebo ve stanovené době nastane nově další sociální událost, která podstatně zhoršuje sociální situaci vdovy (vdovce), trvá poskytování pozůstalostního důchodu po celou dobu trvání této sociální události.

Vdova musí splňovat určité podmínky

Vdovský důchod náleží po dobu jednoho roku od smrti manžela. Po uplynutí této doby má vdova nárok na vdovský důchod, jen pokud pečuje o nezaopatřené dítě; pečuje o dítě, které je závislé na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost); pečuje o svého rodiče nebo rodiče zemřelého manžela, který s ní žije v domácnosti a je závislý na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost); je plně invalidní; dosáhla věku 55 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk nižší. Nárok na vdovský důchod zaniká, pokud přestala být plněna některá z podmínek uvedených v předchozí větě nebo uzavřením nového manželství (v tomto případě však náleží jednorázová výplata ve výši 12 měsíčních splátek vdovského důchodu, na který měla vdova nárok ke dni zániku nároku na tento důchod) anebo dnem právní moci rozhodnutí soudu o tom, že vdova úmyslně způ-

sobila smrt manžela jako pachatelka, spolupachatelka nebo účastnice trestného činu.

Pokud vdově zanikne nárok na vdovský důchod po uplynutí jednoho roku od smrti manžela, protože nespĺňuje žádnou z uvedených podmínek, nebo pokud jí zanikne nárok na vdovský důchod, protože přestala splňovat některou z těchto podmínek, vznikne nárok na vdovský důchod znovu, pokud vdova do pěti let od předchozího zániku nároku na vdovský důchod začne některou z uvedených podmínek plnit, například pokud dovrší 55 let věku.

Ve srovnání se zahraničními právními úpravami je česká právní úprava, pokud jde o nároky na pozůstalostní důchody, velmi výhodná; ve většině zemí je právní úprava „přísnější“, jak pokud jde o podmínky nároku, tak pokud jde o stanovení výše těchto důchodů.

Nárok na důchod mají odovělí muži, ale ne registrovaní partneři

Zákon o důchodovém pojištění znovu zavedl s účinností od 1. 1. 1996 nárok odovělých mužů na vdovecký důchod v zásadě za stejných podmínek jako vdov na vdovský důchod, a v zásadě tak odstranil nerovnost mezi muži a ženami, která v této oblasti existovala v letech 1964 až 1995 za účinnosti předchozích zákonů (zákonem č. 101/1964 Sb. byl s účinností od 1. července 1964 vdovecký důchod zrušen, zákonem č. 100/1988 Sb. byl s účinností od 1. října 1988 zaveden jako dávka sociální péče vdovecký příspěvek a zákonem č. 306/1991 Sb. byl s účinností od 1. srpna 1991 vdovecký příspěvek nahrazen vdoveckým důchodem jako dávkou důchodového zabezpečení, která však byla přiznávána za zcela odlišných podmínek a ve zcela odlišné výši než ženě vdovský důchod). Kromě toho založil nároky na vdovecký důchod i některým mužům odovělým v minulosti. Řeší sice nově nároky na vdovecký důchod po manželce zemřelé před 1. lednem 1996, neuznává však tento nárok a ne-

připouští jeho přiznávání se zpětnou platností, nýbrž nejdříve od 1. ledna 1996, resp. v některých případech až od 26. června 1997.

Zákon o důchodovém pojištění upravuje nároky na vdovské nebo vdovecké důchody v případech, kdy úmrtím dojde k zániku manželství. To znamená, že nárok na vdovský nebo vdovecký důchod tedy nevznikne v případě úmrtí druhá/družky. Tento stav je výsledkem dosavadního vývoje institutu pozůstalostních důchodů, který směřoval k redukci pozůstalostních nároků.

Nárok nevzniká ani na základě zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství.

Zákon nepamatuje na rozvedená manželství

Právní úprava českého důchodového pojištění v současné době neobsahuje přechod částí důchodových nároků po rozvodu manželství ani pro případ, že sociálně slabšímu partnerovi vznikne nárok na vlastní

důchod za života bývalého manželského partnera, ani pro případ úmrtí bývalého manželského partnera. Přitom je nesporné, že rodinné zázemí zpravidla vytváří podmínky pro tzv. jednokariérové manželství, kde příjmy dominantního partnera podstatně ovlivňují výši jeho důchodových nároků poněkud na úkor partnera druhého. Ve fungujícím manželství se tento vliv eliminuje, po rozvodu, resp. po úmrtí sociálně silnějšího partnera (který často uzavírá nové manželství), je sociálně slabší partner ve svých nárocích krácen, přestože se na tvorbě prostředků, z nichž se platí pojistné, nepřímo podílí. Nárok na důchod pak často vzniká osobě, která s pozůstalým strávila v novém manželství kratší dobu.

Uvedené skutečnosti nás vedou k úvahám o odvodnosti tzv. „díleční“ vdovských (vdoveckých) důchodů se záměrem určitým způsobem zohlednit potřeby rozvedeného manžela v případě úmrtí bývalého manžela. Případný budoucí věcný záměr změny zákona o důchodovém poji-

tění může vést k návrhům, které lze heslovitě shrnout v teze: Znovu „zavést“ právní úpravu řešící důchodové nároky rozvedených manželů; zvolit „díleční“ důchodů v rámci základního systému důchodového pojištění; při stanovení podmínek nároku na „díleční“ vdovského (vdoveckého) důchodu zohlednit tři základní prvky, a to sociální (úbytek příjmů), rodičovský (péče o pozůstalé dítě) a zdravotní (existence částečné nebo plně invalidity); při rozhodování o způsobu díleční důchodových nároků zohlednit délku trvání manželství a délku doby intenzivní péče o zemřelého.

Vzhledem k tomu, že důchodová reforma bude muset především zajistit finanční udržitelnost systému při očekávaném stárnutí české populace, nebude zřejmě možné v jejím rámci uvažovat o žádném rozšiřování nároků na pozůstalostní důchody. Není však vyloučena jejich jiná struktura, resp. jiná právní úprava ve shora naznačeném smyslu.

JÍŘÍ BISKUP

ODBOR SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ MPSV

SEMINÁŘ

Zaměstnávání bez bariér = zaměstnání pro všechny

S cílem pozvat k diskusi všechny zainteresované subjekty, které se podílejí na podpoře postižených osob k zaměstnávání, se 17. dubna uskutečnil v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR zajímavý a přínosný seminář s názvem Zaměstnávání bez bariér = zaměstnání pro všechny.

Kdo přijal pozvání a zúčastnil se diskuse? Kromě zástupců zdravotně postižených, zaměstnavatelů, poskytovatelů služeb, vzdělavatelů a dalších subjektů, které se chtěly na semináři podílet, jmenovitě zmíníme Luka Zelderloo, výkonného ředitele EASPD (The European Association of Service Providers for Persons with Disabilities), Milana Cabrnocha, poslance Evropského parlamentu (člena výboru pro zaměstnanost a sociální věci), nebo Davida Kafku, poslance PSP ČR (místopředsedu Výboru pro sociální politiku PSP). Za Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR vystoupil se svým příspěvkem například Štefan Čulík a nechyběli ani zástupci úřadů práce, například Ivana Ondráková (ÚP Brno-město) nebo Alexandra Zajčková (ÚP Písek).

K čemu účastníci semináře dospěli?

Účastníci semináře se v rámci diskuse shodli na následujících bodech:

- Přístupné pracovní prostředí, veřejná doprava a přístupné budovy jsou důležitým předpokladem pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením na otevřeném trhu práce. Koncept „design pro všechny“ by měl být zahrnut i zde. Při přípravě přístupného prostředí jsou náklady velmi nízké a z jejich výhod mohou těžit všichni, jak lidé se zdravotním postižením, tak staří lidé, rodiny s dětmi a další, zatímco přestavba již postavených budov a veřejné dopravy je velmi nákladná.
- Koncept flexicity, který je podporován EU, tak jak o něm mluvil MUDr. Brnoch, by mohl být důležitým vodítkem při tvorbě nového, moderního komplexu zákonů souvisejících se zaměstnaností. Rigidní zákony představují bariéry pro zaměstnávání obecně a individuální řešení jsou velmi obtížná.
- Stále schází ucelená právní úprava pracovní rehabilitace, která by prokázala pracovní možnosti jednotlivce se zdravotním postižením a stala se nástrojem, jak je motivovat k pracovním a vzdělávacím aktivitám.
- Zaměstnání se musí osobám se zdravotním postižením vyplácet. Systém dávek má osoby se zdravotním postižením hlavně zajišťovat. Pobírat invalidní důchod a být zaměstnan se nesmí vylučovat. Navrhuje se upravit důchodový systém, který umožní osobám se zdravotním postižením pracovat, ne se bát pracovat. Pozitivní motivace k zaměstnávání je v tomto směru nutná. Zpráva výzkumného ústavu práce a sociálních věcí

FOTO: © FRANZ PFLUEGL | DREAMSTIME.COM

poukázala na riziko „pastí“ z dávek (i když tato zpráva je z roku 2002, stále přetrvává stejný problém).

- Uvnitř komplexu legislativních opatření je zapotřebí řešit mimo jiné legislativní rámec a finanční zajištění podporovaného zaměstnávání, úpravu dobrovolnické práce i pracovní terapie a tím vytvořit širší možnosti pro osoby se zdravotním postižením na volném i chráněném trhu práce.
- Stále je vhodné pořádat lokální i celostátní fóra zainteresovaných subjektů, jako nástroje pro ulehčení komunikace a výměnu zkušeností mezi veřejnou správou, zaměstnavateli, poskytovateli sociálních služeb a lidmi se zdravotním postižením. Někteří poskytovatelé a některé sítě poskytovatelů, kteří byli přítomni na semináři, se už spolu dohodli, že se budou pravidelně scházet. Tématem příštího setkání by mohly být připravované změny legislativy a českého předsednictví EU.
- Zaměstnávání osob s postižením na otevřeném trhu práce je zapotřebí podporovat. Je to cesta, kterou jde i EU, avšak je nutná spolupráce a motivace těchto zaměstnavatelů, kteří na volném trhu práce chtějí vytvořit pracovní místo pro OZP. Nesmí to být pouze nutnost, oddálení pokuty. Financování podporující zaměstnávání osob se zdravotním postižením u zaměstnavatelů by mělo pokrýt všechny navýšené náklady (dle obecného nařízení o blokových výjimkách EU). Tyto náklady zahrnují: ztrátu produktivity, adaptaci pracovního prostředí, specifickou podporu a zapracování. Pokryty by měly být jen ty náklady, které přímo souvisejí se zdravotním postižením.
- Příspěvky v rámci poskytování sociálních služeb jsou zneužívány samotnými osobami se zdravotním postižením – je zapotřebí vyvíjet jednak tlak na informovanost těchto osob v tom směru, že se jedná o nelegální chování, ale také upravit příslušnou legislativu.
- Rovněž příspěvky na chráněné zaměstnávání mají být nastaveny tak, aby bylo minimalizováno jejich zneužívání. Změnu vyžaduje také systém náhradního plnění, a to tak, aby bylo minimalizováno jeho zneužívání, ale zůstala motivace pro realizaci chráněného zaměstnávání.
- Je vhodné individualizovat schémata všech opatření pro osoby se zdravotním postižením. Odborníci na tuto problematiku by měli být zahrnuti do všech pracovních týmů, které pracují na legislativě, která se jakýmkoliv způsobem dotýká osob se zdravotním postižením.

Seminář se konal pod záštitou místopředsedy vlády a ministra práce a sociálních věcí RNDr. Petra Nečase, místopředsedy sociálního výboru PSP ČR Ing. Davida Kafky a poslance PSP ČR Ondřeje Plašila. Finančně na něj přispěly EASPD, B.P.T., spol. s r. o., Nadační fond pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, BET, spol. s r. o., a Apollo, s. r. o.

Dovolujeme si Vás pozvat na pracovní konferenci

„Odborné sociální poradenství – efektivní pomoc Pražanům“

kteřá se bude konat u příležitosti ukončení projektu JPD 3

„Společný a specializovaný systém profesního vzdělávání pracovníků a školitelů v poradenských službách v sociální oblasti pro NNO na území hl. města Prahy“

**ve čtvrtek 12. 6. 2008
od 9.00 do 18.00 hodin**

v hlavním zasedacím sále Magistrátu hlavního města Prahy
Mariánské náměstí 2, Praha 1.

Záštitu nad konferencí převzal
primátor hl. města Prahy MUDr. Pavel Bém.

Podrobnější informace ke konferenci naleznete na
<http://www.cekas.cz/php/aktuality.php>

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem, státním rozpočtem České republiky a rozpočtem hlavního města Prahy

Informačně-poradenský systém usnadní profesní rozvoj

Informačně-poradenský systém je jedním z projektů Ministerstva práce a sociálních věcí, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Cílem tohoto projektu je vytvoření základu uceleného systému pro podporu dalšího profesního vzdělávání, zejména prostřednictvím rozvoje informačních a poradenských služeb umožňujících snadnější přístup k nabídce dalšího profesního vzdělávání zaměstnancům, uchazečům o zaměstnání, zaměstnavatelům, vzdělávacím a poradenským institucím, úřadům práce a dalším zainteresovaným subjektům na trhu práce.

Koncepce projektu je založena na dlouhodobé podpoře a zvyšování domácí i mezinárodní konkurenceschopnosti pracovníků, kteří mají zájem profesně se rozvíjet.

Jádrem připravovaného systému je interaktivní portál založený na zpracování a propojování existujících informačních zdrojů na internetu, které se zabývají problematikou profesního poradenství a vzdělávání.

Nový portál bude například zajišťovat zprostředkování informací o osobnostních a znalostních předpokladech nutných k výkonu jednotlivých profesí. Vymezí rozdíly mezi těmito požadavky a současnou kvalifikací daného klienta. Nabídne rovněž vzdělávací programy, jejichž absolvováním klient potřebné znalosti a dovednosti získá.

Ano, tento portál bude unikátní provázaností profesí s kvalifikačními požadavky kladenými na jejich výkon a současně nabídkou vzdělávání potřebného pro splnění těchto požadavků. Vše přehledně na jednom místě.

Součástí **Informačně-poradenského systému** bude rovněž síť odborných poradců připravených pomoci všem zájemcům konkrétními doporučeními.

Spuštění systému je plánováno v polovině roku 2008.

Více informací o tomto projektu na www.vaseprofese.cz

Publikace

Účinná komunikace v zaměstnání

Nezájem o prostředí, v němž pracujeme, je jedním z největších prohřešků. Samozřejmě můžete dělat pouze to, za co jste placeni, aniž byste pracovali nad rámec svých povinností nebo se stárali o ostatní. Ale tímto postojem uškodíte především sami sobě.

Můžete sice být schopným a výkonným pracovníkem, pokud se však uzavřete do ulity a budete plnit pouze to, co je po vás žádáno, s největší pravděpodobností se ochudíte o všechno, čím vás mezilidské vztahy mohou obohatit. Vedle toho vám mohou uniknout příležitosti, které by vám umožnily dosáhnout pracovního postupu nebo jiných ocenění. Je totiž samozřejmé, že nadřazený při stejných schopnostech dvou kolegů podpoří kariéru zaměstnance, jemuž se jedná o dobré výsledky podniku, je iniciativní a pracuje nad rámec svých povinností, toho, jehož si kolegové váží a žádají ho o radu, člověka, jehož něco nepovedeného nedokáže vyvést z míry, toho, kdo je empatický, ke kolegům vstřícný a ochotný pomoci.

Tendence dosáhnout co nejlepšího výkonu ustupuje zlidštění vztahů v pracovním prostředí. I nyní jsou lidé v zaměstnání ctižádostiví, své cíle však raději uskutečňují v harmonickém a kooperativním kolektivu. Z průzkumů vyplývá, že lidé dnes chtějí

- být zaměstnání v pozitivně laděném prostředí;
- mít možnost pracovat dynamicky a uplatňovat své tvůrčí schopnosti a vynalézavost;
- vyjadřovat nápady a prosazovat své názory;
- být svými kolegy a zaměstnavateli uznávaní;
- mít zpětnou vazbu, přejí si, aby jim byly přiznávány zásluhy, pokud podnik jejich přičiněním dosáhne úspěchu;

- rozvíjet se v prostředí, kde si zaměstnanci vzájemně pomáhají, nesoutěží mezi sebou ani neuplatňují ostré lokty.

Aby výkonnost zaměstnanců odpovídala jejich schopnostem, musí pracovat v prostředí, které je jim příjemné. Strohá a formální atmosféra příliš povzbudivě nepůsobí. I v institucích a podnicích, jejichž pracovní zaměření příliš humoru nepřináší, v průmyslové výrobě, kde je tlak téměř nepřetržitý, by smysl pro humor a radost měly zaujímat přední místo. Na pracovištích je bohužel stále ještě mnoho nadřazených, kteří nepochopili, že jednání s využitím humoru je dnes považováno za jednu z významných schopností úspěšného řídicího pracovníka.

Kompetentnost a nadšení jsou pro profesní úspěch velmi důležité, ale záleží také na znalostech základní komunikace. Ústní komunikace se skládá ze tří částí: části verbální, to znamená obsahu, slov, vět, jejich syntaxe a obrátů; části hlasové, kde se jedná o barvu hlasu, intonaci, artikulaci nebo modulaci; a z části gestikulaci, která zahrnuje gesta, mimiku obličejové a postoj těla. V současnosti se v pracovní sféře k analýze gest přistupuje stále častěji. Mnohé podniky organizují pro své zaměstnance školení, kde je učí význam gest dekodovat. Vždycky mějte na mysli, že to, jak si věříte a jste přesvědčeni o svých schopnostech, se vám dá vyčíst z očí, hlasu, odmlk, gestikulace, chůze, držení těla, a tyto signály se přenášejí na osoby, které se na vás dívají a poslouchají vás. Z obličejové se dá vyčíst mnoho. Krčíme čelo,

© MARCIN BALCERZAK | DREAMSTIME.COM

zvedáme nebo srašťujeme obočí, ušklíbeme se, roztahujeme nosní dírky, poklesne nám čelist, nebo naopak zuby pevně zatneme, koušeme se do rtů, olizujeme si je; to všechno našemu okolí napovídá, co si skutečně myslíme, co cítíme.

Existuje účinný trik, který můžete použít, pokud chcete někomu vyjádřit sympatie a přejete si, aby měl pocit, že mu dokonale rozumíte. Kopírujte svou hlavou pohyby, které dělá hlavou on. Vyvolá to u něho pocit, že jste s ním solidární, a ocení to. V situaci, kdy vám někdo položí otázku nebo vaše sdělení komentuje, nesmíte sklopit hlavu. Bude to působit jako projev nezpůsobilosti, určité rezignace z vaší strany. Pokud odpověď na nějakou otázku neznáte nebo odpovědět nechcete, cítíte-li se nějakou poznámkou dotčeni, řekněte to.

Pohled hraje v kontaktu s lidmi velkou roli. Když tedy s někým hovoříte, dívejte se mu do očí. Ne však příliš upřeně. To by totiž mohlo signalizovat lež, přetvářku, agresivitu nebo pokus o násilné ovlivňování. Takový

pohled má vždycky negativní konotaci. Nechte tedy oči, aby se pohybovaly přirozeně, vyjádříte tím zájem, zvědavost a energii. Pokud jimi však budete neustále tekat z místa na místo, dotyčný si může myslet, že vás nudí nebo že vám jsou jeho slova lhostejná. Při rozhovoru si hlídejte pohyby hrudi. Nakloníte-li se trochu dopředu, dáte tím najevo, že dotyčného posloucháte se zájmem. Musíte to však učinit pomalu a klidně, protože tento pohyb může na někoho působit agresivně. Na druhé straně se příliš neodtahujte dozadu a netiskněte zády k opěradlu židle, protože toto gesto by mohlo signalizovat ztrátu zájmu, odmítnutí.

Ruce toho za vás řeknou mnohem víc, než si myslíte. Nikdy se v přítomnosti druhých nehrabte, pokud chcete udělat dobrý dojem. Ten, kdo se drbe (na hlavě, na nohou, za ušima), dává ostatním najevo, že se necítí ve své kůži nebo že je nerozhodný a nervózní. Nehrajte si s pramenem vlasů, nemačkejte si prsty, protože to by na vás mohlo prozradit, že jste

napjatí, zaujali jste obranný postoj, o druhých i sami o sobě pochybujete, váháte, nudíte se, anebo byste setkání nejraději ukončili. Přirozené je mít ústa mírně pootevřená, proto nezatínejte zuby, nesvírejte rty. To je vždy vědomé a vy tím dáváte ostatním najevo, že se uzavíráte před jejich návrhy a nejste s nimi ochotni diskutovat. Při diskusi není vhodné křížit paže, nohy, ruce ani prsty, protože všechno, co se kříží, budí negativní pocity. Signalizuje to obranný postoj, ústup, uzavřenost vůči návrhům řešení, nedostatek kompetence, skrytou agresivitu. Existuje však jedna výjimka – když osoba, se kterou hovoříte, překříží paže na hrudi a palce přitom zůstanou viditelné na úrovni podpaží. Tato poloha je pro vás dobrým znamením, napovídá totiž, dotyčného vaše slova zajímají a cítí se s vámi příjemně. Při pracovní schůzce nebo v průběhu rady si nedávejte ruce do kapes. Označuje to blahosklonnost, domýšlivost a přetvářku.

Projekt

Poradenské a informační centrum pro mladé migranty

Tak se jmenuje projekt, který již druhým rokem realizuje občanské sdružení META – Sdružení pro příležitosti mladých migrantů. Projekt je, jak vyplývá ze samotného názvu, určen mladým cizincům ve věkovém rozmezí zhruba 16–30 let. Jeho cílem je této skupině migrantů pomoci k rovnému přístupu ke vzdělání a následně i k odpovídajícímu uplatnění na trhu práce.

Klienty centra se mohou stát všichni mladí cizinci bez rozdílu země původu a pobytového statusu. Jedinou podmínkou je legálnost pobytu na území ČR. V tuto chvíli má centrum přes 50 dlouhodobých klientů převážně ze zemí bývalého Sovětského svazu (např. Arménie, Běloruska, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Ruska či Ukrajiny), ale rovněž z Afriky (Konga, Pobřeží slonoviny, Nigérie, Súdán či Egypta) a Asie (Čína či Vietnamu).

Poradenská a informační služba v oblasti vzdělávání a následného pracovního uplatnění

Základní službou, kterou poradenské centrum svým klientům nabízí, je odborné sociální poradenství v oblasti vzdělávání a následného pracovního uplatnění, které zahrnuje:

- výběr vhodného studia (střední, vyšší odborné i vysoké školy, jazykové, rekvalifikační a jiné kurzy),
- kontakt s vytipovanou nebo navštěvovanou školou či jinou vzdělávací institucí,
- pomoc při řešení praktických problémů spojených se studiem (ubytování, stravování, školné, studijní materiály),
- pomoc při vyřízení uznání rovnocennosti (nostrifikaci) dokladů o dosaženém vzdělání,
- podpora při přípravě na přijímací, vyrovnávací, nostrifikační a jiné zkoušky,
- poradenská a informační služba v oblasti pracovního uplatnění (personálně-právní poradenství, podpora při hledání zaměstnání, příprava na pohovory),
- řešení právních, pobytových a rodinných problémů ve spolupráci s jinými organizacemi.

Vzdělávací aktivity a kurzy

Další významnou aktivitou centra jsou vzdělávací aktivity a kurzy. Vznikají na základě aktuální poptávky a potřeb ze strany klientů. Kurzy jsou vedeny dobrovolníky sdružení či externími lektory.

Kurzy českého jazyka

Nejčastější problém klientů Poradenského a informačního centra je nedostatečná znalost češtiny. Poradenské centrum nabízí klientům krátkodobé a dlouhodobé kurzy češtiny různých úrovní. O letních prázdninách navíc probíhají intenzivní kurzy.

Kurzy anglického jazyka

Kurzy angličtiny probíhají během školního roku.

Přípravné kurzy a individuální doučování

Příprava k přijímacím zkouškám na střední, vyšší odborné i vysoké školy různých oborů. Příprava na vyrovnávací, nostrifikační a jiné zkoušky. Doučování jednotlivých předmětů.

Semináře

Seminář personálně-právního poradenství – psaní životopisu, nácvik přijímacího pohovoru apod.

Aktuální nabídku kurzů a seminářů najdete na www.meta-os.cz.

Činnost dobrovolníků

Důležitou součástí služeb centra je činnost dobrovolníků. Klienti mohou využít služeb dobrovolníka jako doplňkové služby sociálního poradenství:

- doprovázení a pravidelný společenský kontakt,
- podpora při studiu,
- individuální či skupinové doučování a kurzy,
- asistence při práci na PC,
- vedení volnočasových aktivit (sport, kultura),
- technická a organizační podpora,
- překlady a tlumočení.

Klienti a dobrovolníci mohou bezplatně využít PC s připojením na internet v prostorách poradenského centra a zapůjčit si knihy, časopisy, slovníky či jiné studijní materiály v knihovně sdružení.

KAM ZAJÍT A V KOLIK?

Poradenské a informační centrum pro mladé migranty najdete na adrese sdružení META, tj. v Rumunské ulici 29 v Praze 2 (blízko stanice metra trasy A Náměstí Míru, nebo trasy C I. P. Pavlova). Poradenské centrum je otevřeno denně od 10 do 17 hodin. Více informací o projektu i dalších aktivitách sdružení naleznete na adrese www.meta-os.cz.

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského sociálního fondu, státního rozpočtu ČR a rozpočtu hl. m. Prahy.

ZDROJ: META, O. S. – SDRUŽENÍ PRO PŘÍLEŽITOSTI MLADÝCH MIGRANTŮ

Fotografie z letního kurzu českého jazyka pro cizince

FOTO: META

INTERNET

Vlak štěstí a naděje pro děti z dětských domovů

Až do 30. června probíhá na adrese www.vlakstesti.cz už čtvrtý ročník dražby kreseb dětí z dětských domovů. Pokud chcete těmto dětem pomoci, máte opět šanci.

Během předchozích tří let přivezl Vlak štěstí a naděje, společný projekt Českých drah a společnosti Siemens, do dětských domovů přes půl milionu korun, celkem se už vydražilo 881 obrázků. Letošní novinkou je automatizované upozorňování účastníků na podání vyšší cenové nabídky u obrázku, který draží. To jim pomůže udržet dokonale přehled o tom, jak si aktuálně v dražbě vedou.

„Vyvolávací cena jednoho obrázku je 300 korun. Není ale výjimkou, že se obrázek nakonec prodá i za více než tisíc,“ říká Zbyněk Honys, ředitel Odboru komunikace Českých drah. „Nejvíce zatím zaplatil zájemce za jednu dětskou kresbu 1 589 korun. Na internetu se zaregistrujete a po dobu sedmi dní pak můžete v dražbě přihazovat. Dáte-li nejvíc, je obrázek váš.“ Ten, kdo nabídne nejvyšší částku, pošle peníze přímo na účet konkrétního dětského domova, ze kterého dětský autor pochází, a obratem obdrží obrázek poštou.

Každý rok je mezi dětmi o projekt větší a větší zájem. V roce 2005 se dražilo 561 obrázků, předloni jich bylo 717 a loni jejich počet přesáhl hranici sedmi set padesáti.

ZDROJ (I FOTO): ČD

Tip

Sociální pracovník v rezidenčních zařízeních sociálních služeb

Před nedávnem se na knižních pultech objevila kniha s názvem Sociální pracovník v rezidenčních zařízeních sociálních služeb. Jak už název napovídá, je určena především sociálním pracovníkům zaměstnaným v rezidenčních zařízeních sociální péče, ale i těm zájemcům, kteří se chtějí zorientovat v problematice poskytování sociálních služeb.

Publikace, jejímž autorem je Radek Sokol, je návodem ke každodenní činnosti sociálního pracovníka, je mu rádcem po stránce právní a naznačuje praktické možnosti řešení situací. V ceně publikace

(510 Kč) je zahrnuta její bezplatná aktualizace na internetu.

Co tedy v knize, která má 444 stran, konkrétně najdete? Výklad seznamuje čtenáře s historickým vývojem sociálního systému, pomáhá mu zorientovat se v zákonu o sociálních službách, prováděcí vyhlášce k tomuto zákonu a ve standardech kvality sociálních služeb a také poznat historický původ základních lidských práv a svobod. Kniha rovněž obsahuje vzory žádostí a oznámení a v příloze také úplná znění zákonů a vyhlášek týkajících se této oblasti.

(RED)

Křížovka

Současná situace na pracovním trhu si žádá změny. Měly by vést k větší motivaci lidí změnit jejich nepříznivou sociální situaci a pomoci jim opět se začlenit na trhu práce. Chceme zabránit nedůvodnému setrvání v systémech sociální ochrany a zároveň chceme řešit situaci na pracovním trhu, kde je rekordní počet... (viz tajenka).

Vyluštěnou tajenku zasíláte na adresu redakce novin do 25. května. Jeden z vás získá publikaci *Oběť, kat a zachránce (ve vztazích a komunikaci)* od Ch. Petitcollin z produkce nakladatelství Portál. Autorka, která je psychoterapeutka, v knize vysvětluje základní pojmy psychologických her Erika Berna, amerického psychiatra, zakladatele transakční analýzy. Na základě svých poznatků dává rady, jak řešit opakující se problémy ve vztazích – v rodině i s okolím. Kniha zaujme čtenáře, kteří chtějí řešit své vztahové a komunikační problémy každodenního života.

Tajenka z minulého čísla: „...přistoupit k důchodové reformě.“ Publikaci Umění diplomatického jednání autora F. Neumanna z produkce nakladatelství Portál získala D. Vystrčilová z Prahy 4. Gratulujeme.

	PLEMENO PSA	JMÉNO CHÝLKOVÉ	LEDVOVÝ KOTEL	ZBABĚLEC	SVAZÁNÁ (ZELENINA)	JEDNOTISK	SLOVENSKÝ „JIL“	KÓD LETIŠTĚ TUNUNAK	HERNIE	ÚSLUŽNOST	TUK	TYP FORDU	NAŠE TANEČNÍ SKUPINA	SRKATI	JIŽNÍ PLOD
CHYBA VE HRE				MALÁ NEČISTOTA						PODNIK V NYRSKU					
OVAŘENÉ MASO				1. DÍL TAJENKY INICIÁLY LENINA						NEZVALOVA HRDINKA STUPEŇ TISKAR. PÍSMO					
ZÁSTĚNA							ČÁST KABÁTU NEDAROVAT					NÁSTRAHY PYTLÁKŮ RUSKY KOSMONAUT			
OSOBNÍ ZAJMENO			SEVEROAMER. PŘEZÝVKA ZAPOČTENÝ PŘEDMĚT					PÍSEMNÉ OSVĚDČENÍ HOLLAND. NÁMOR. TANEČ.					ST. VZT. ZAJMENO ZASKLENÝ ZAHON		
ZADNÍ ČÁST KRKU				RYCHLE AMERICKÝ FYZIK					UMĚLEC OTOPY						
	ZPŮSOB DRŽ. ZBRANĚ	SLOVENSKÁ PLOŠNÁ MÍRA MOTIV LIDSKÉ POSTAVY			ČISTIT OD HNOJE ITALSKY „ČILY“					SPOLEČ. TANEČ. DRUH JAVORU					
RUSKÝ FYZIK					NECHUTNÝ NÁPOJ DÁNSKÝ HUD. SKLADATEL					DOKOLA DOMÁCKY OTA				PLEMENO	POSTAVA ZE SVEJKA
ZKROPIV ROSOU						HORKO SACHOVÝ VELMISTR						ROZBITÝ STROJ (HANL.) RUSKÉ SÍDLO			
UPRAVIT VLASY							SLOVEN. „LETO“ SPZ ČADCE					SPZ NÁCHODA RÍM. ČÍSLO (1005)			
ANGLICKY „JEDEN“				2. DÍL TAJENKY											
CITOSL. TIŠENÍ				ODPLATA (RÍDCE)						RUSKÉ POHOŘÍ					

SERIÁL – BEZPEČNÁ PRÁCE

Problematika poskytování základních informací a poradenství

Bezplatné poskytování základních informací a poradenství týkající se ochrany pracovních vztahů a pracovních podmínek ukládá orgánům inspekce práce zákon o inspekci práce (§ 5 odst. 1 písm. k).

KONTAKTNÍ PRACOVISŤE

Ve městech, kde se nacházejí sídla místně příslušných oblastních inspektorátů práce, je poradenství zaměstnancům a zaměstnavatelům poskytováno přímo na inspektorátech. Šest z osmi oblastních inspektorátů práce dále zřídilo svou regionální kancelář v jiném městě v rámci své územní působnosti. Dále inspektoráty práce zajišťují provoz řady konzultačních míst.

Většina z těchto konzultačních míst, kde je možné ve stanovených hodinách kontaktovat inspektory inspekce práce, se nachází v budovách úřadů práce. Pokud pak tazatelův problém spadá do kompetence úřadu práce, lze si vše vyjednat na jednom místě.

Nejčastější okruhy poradenství NA ÚSTECKÉM INSPEKTORÁTU

Nejfrekventovanější problémy v pracovní právní oblasti představují nevyplacené mzdy či odměny z dohod v termínu splatnosti, nevydání potvrzení o zaměstnání zaměstnanci při skončení pracovního poměru, podezření na zkreslování evidence skutečně odpracované doby a následně neproplacené mzdy a příplatků za práci přesčas. Často se v dotazech občanů objevuje také problematika související se skončením pracovního poměru, např. nevyplacení odstupného či nemožnost doručení výpovědi poštou z důvodu nepřebírání pošty zaměstnavatelem v sídle či v místě podnikání.

Také se stává, že zaměstnavatel ze dne na den z různých důvodů „zmizí“, uzavře provozovnu a pak není možné ho zastihnout v místě podnikání či v jeho sídle. Zaměstnanci následně řeší problém se skončením pracovního poměru, jelikož nemají písemné ukončení pracovního poměru a potvrzení o zaměstnání, a bez těchto dokladů je pro ně problematická registrace na úřadu práce nebo přijetí do dalšího zaměstnání.

V praxi se v některých případech osvědčilo, že na základě telefonického dotazu inspektora u zaměstnavatele ohledně problémové situace mezi ním a zaměstnancem byl v rychlé době problém vyřešen bez kontroly a lidé po čase přijdou poděkovat za to, že nemuseli podávat žalobu k soudu či čekat na výsledek kontroly. Tento postup ale nelze použít pokaždé, pouze ve výjimečných případech, a toto rozhodnutí záleží na inspektorovi a na vyhodnocení dané situace.

Někdy se stává, že si zaměstnanci přijdou postěžovat na svého zaměstnavatele, ale podnět podat nechtějí, a když jsou dotázáni na název zaměstnavatele z důvodu, aby mohla být tato firma případně zařazena do plánu kontrol, nechtějí tento údaj sdělit z obavy ze ztráty zaměstnání. Někdy na kontaktní pracoviště přicházejí lidé, kteří se potřebují pouze vypovídat.

Problémy přesahující působnost inspekce práce

Situace v poradenství však často bývá poněkud složitější. Lidé přicházející na kontaktní pracoviště nebo informující se na inspektorátech telefonicky se chtějí dovědět nejen o příslušných právních předpisech souvisejících s jejich problémy či dotazy, ale zároveň v mnoha případech požadují také „konkrétní návody“ k tomu, jak přesně v jejich momentální situaci postupovat, jak se mají rozhodnout, co je může v budoucnu potkat či jak se zachová jejich zaměstnavatel.

Problémem se v poradenství činnosti jeví také to, že lidé přicházející se žádostí o radu či informaci požadují po inspektorech i další sdělení v oblastech, které do zákona o inspekci práce nespádají, například informace o poskytování nemocenských dávek, přídavcích na děti, sociálních dávkách, rady o tom, kdy mají odejít do důchodu, co je pro ně výhodnější, zda je úřad práce zaregistruje jako uchazeče o zaměstnání a za jakých

FOTO: © JEECIS | DREAMSTIME.COM

podmínek, zda mají nárok na podporu v nezaměstnanosti, nebo dokonce požadují, aby jim inspektoři sepsali žaloby apod.

K poskytování takových rad a služeb ovšem zákon o inspekci práce inspektoráty nezmocňuje. Inspektoráty práce mají pravomoc poskytovat pouze základní informace a poradenství. Pro konkrétní rady k řešení konkrétních problémů by se pak tazatelé měli obrátit na příslušné pravomocné instituce či na advokaci.

Pozitiva pro obě strany

Závěrem bych chtěla dodat, že přes všechny výše zmíněné okolnosti a situace odehrávající se na kontaktních pracovištích, poradenská činnost pomáhá nejenom lidem přicházejícím se žádostí o radu, ale i inspektorům. Ti se při poradenství dozví informace o firmách, u nichž může být podezření na porušování pracovní právních předpisů, a tyto zaměstnavatele poté mohou být zařazováni do plánu kontrol na další období. Poradenství tak hraje nezanedbatelnou úlohu také v preventivní činnosti orgánů inspekce práce.

DAGMAR FIEDLEROVÁ
INSPEKTORKA, OBLASTNÍ INSPEKTORÁT PRÁCE
PRO ÚSTECKÝ KRAJ A LIBERECKÝ KRAJ
SE SÍDLEM V ÚSTÍ NAD LABEM

Nezaměstnanost v dubnu 2008 rekordně poklesla

Míra evidované nezaměstnanosti v dubnu 2008 ve srovnání s předchozím měsícem poklesla o 0,4 p.b. (na 5,2%) a v meziročním srovnání je nižší o 1,6 p. b. K 30. dubnu evidovaly úřady práce nejméně uchazečů o zaměstnání v tomto měsíci od roku 1998. Meziročně poklesl počet uchazečů o zaměstnání o 86 814 osob, což je vůbec největší meziroční dubnový pokles nezaměstnanosti od začátku sledování. Zvýšil se počet volných pracovních míst na více než 152 000 – to je nejvyšší počet volných pracovních míst v evidenci úřadů práce v historii sledování. V některých okresech je dokonce více volných míst než uchazečů o zaměstnání.

Počty uchazečů o zaměstnání

K 30. dubnu 2008 evidovaly úřady práce celkem 316 118 osob, což je o 20 179 osob méně než ke konci předchozího měsíce. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2007 je celkový počet uchazečů o zaměstnání nižší o 86 814. Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání je 292 465 dosažitelných uchazečů o zaměstnání, což je o 19 544 osob méně než ke konci předchozího měsíce. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2007 je počet dosažitelných uchazečů nižší o 80 299 osob.

V průběhu dubna bylo na úřadech práce nově zaevidováno 42 515 osob. Je to o 4 484 nově evidovaných uchazečů více než v předchozím měsíci a o 1 659 více než v dubnu 2007. Z evidence na úřadech práce v dubnu odešlo celkem 62 694 uchazečů (ukončená evidence, vyřazení uchazečů). Je to o 5 927 uchazečů více než v dubnu 2007. V průběhu dubna nastoupilo do nového zaměstnání 42 596 osob, což je o 3 984 osob více než v předchozím měsíci a o 5 498 osob méně než v dubnu minulého roku. 20 098 uchazečů bylo vyřazeno bez umístění.

Meziměsíční pokles nezaměstnaných zaznamenalo 76 úřadů práce: nejvyšší pokles byl v okresech Jindřichův Hradec (o 15,4 %), Písek (o 14,3 %), Znojmo (o 12,7 %) a Jeseník (o 12,6 %). Nepatrný nárůst nezaměstnaných byl zaznamenán v okrese Semily.

Ke konci dubna registrovaly úřady práce 173 049 žen, což tvoří 54,7 % z celkového počtu nezaměstnaných,

a 62 312 osob se zdravotním postižením, což tvoří 19,7 % z celkového počtu nezaměstnaných.

K 30. dubnu 2008 bylo registrováno 19 144 absolventů škol všech stupňů vzdělání a mladistvých, je to o 1 348 osob méně než v minulém měsíci a o 5 936 osob méně než v dubnu 2007. Na celkové nezaměstnanosti se tak podílí 6,1% (březen – 6,1%, duben 2007 – 6,2%).

Podporu v nezaměstnanosti poskytovaly v dubnu 2008 úřady práce 101 040 uchazečům o zaměstnání, tj. 32,0% všech osob vedených v evidenci (březen – 32,6%, duben 2007 – 28,7%).

MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI A VOLNÁ PRACOVNÍ MÍSTA

Míra registrované nezaměstnanosti k 30. dubnu 2008 činila 5,2% (březen – 5,6%, duben 2007 – 6,8%). Míru nezaměstnanosti vyšší než republikový průměr vykázalo 35 okresů, nejvyšší byla v okresech Most (12,9%), Karviná (12,3%), Teplice (11,0%), Ústí nad Labem (10,4%) a Děčín (10,0%). Nejnižší míra nezaměstnanosti byla v okresech Praha-východ (1,5%), Praha-západ (1,7%), Praha (2,0%) a Mladá Boleslav (2,1%). Míra registrované nezaměstnanosti žen byla 6,6% a mužů 4,2%.

Úřady práce evidovaly k 30. dubnu 2008 celkem 152 267 volných pracovních míst. Je to o 956 míst více než v předchozím měsíci a o 38 372 míst více než v dubnu 2007. Za měsíc duben bylo na úřadech práce nově nahlášeno nebo uvolněno 44 741 pracovních míst a 43 785 volných pracovních míst bylo nově obsazeno nebo zrušeno. Na jedno volné pracovní místo v současné době připadá v průměru 2,1 uchazeče, z toho nejvíce v okresech Děčín (14,3), Jeseník (11,0), Karviná (9,6), Teplice (9,5), Bruntál a Most (9,4).

K tomuto datu evidovaly úřady práce 4 706 volných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením (ZP), na jedno volné pracovní místo připadalo 13,2 osob se ZP. Volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé bylo registrováno 28 987, na jedno volné místo připadalo 0,7 uchazečů – absolventů a mladistvých.

Podrobnější informace o vývoji nezaměstnanosti jsou zveřejněny v elektronické formě na internetové adrese <http://portal.mpsv.cz/sz/stat>.

(TZ)

Některé důležité údaje (platnost k 1. květnu 2008)

ŽIVOTNÍ A EXISTENČNÍ MINIMUM * (měsíčně) od 1. 1. 2007	<i>částka životního minima</i> pro jednotlivce 3 126 Kč, pro první osobu v domácnosti: 2 880 Kč, pro druhou a další osobu v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem 2 600 Kč, pro nezaopatřené děti ve věku do 6 let 1 600 Kč, 6-15 let 1 960 Kč a 15-26 let (nezaopatřené) 2 250 Kč		
	<i>částka existenčního minima</i> 2 020 Kč		
MINIMÁLNÍ MZDA od 1. 1. 2007 *	<i>pro zaměstnance odměňované měsíční mzdou:</i> 8 000 Kč (při týdenní pracovní době 40 hodin), tj. 48,10 Kč/hod.		
NEJNIŽŠÍ ÚROVNĚ ZARUČENÉ MZDY * (při týdenní pracovní době 40 hod.) od 1. 1. 2007	1. skupina prací: 48,10 Kč/hod. 8 000 Kč/měs.		
	2. skupina prací: 53,10 Kč/hod. 8 900 Kč/měs.		
	3. skupina prací: 58,60 Kč/hod. 9 800 Kč/měs.		
	4. skupina prací: 64,70 Kč/hod. 10 800 Kč/měs.		
	5. skupina prací: 71,50 Kč/hod. 12 000 Kč/měs.		
	6. skupina prací: 78,90 Kč/hod. 13 200 Kč/měs.		
	7. skupina prací: 87,10 Kč/hod. 14 600 Kč/měs.		
	8. skupina prací: 96,20 Kč/hod. 16 100 Kč/měs.		
CESTOVNÍ NÁHRADY * od 1. 1. 2008	<i>výše stravného za každý kalendářní den pracovní cesty:</i> 5-12 hod. 59-69 Kč, 12-18 hod. 88-106 Kč, nad 18 hod. 138-165 Kč		
	<i>náhrada za použití vlastního vozidla:</i> spotřeba PH + sazba za 1 km jízdy: jednoosobá vozidla a tříkolky 1,10 Kč, osobní motorová vozidla 4,10 Kč; benzín 91 oktanů 30,60 Kč; benzín 95 oktanů 30,90 Kč; benzín 98 oktanů 33,10 Kč; motorová nafta 31,20 Kč		
	<i>průměrné ceny PH:</i>		
NEMOCENSKÉ * (od 1. 1. 2008)	za první 3 kalendářní dny pracovní neschopnosti nemocenské nenáleží a poskytuje se od 4. kalendářního dne pracovní neschopnosti ve výši: - 60 % od 30. kalendářního dne pracovní neschopnosti - 66 % od 31. kalendářního dne pracovní neschopnosti - 72 % od 61. kalendářního dne pracovní neschopnosti		
	<i>Denní vyměřovací základ: nemocenské se vypočítává z denního vyměřovacího základu po jeho redukcii příslušnou procentní sazbou: z částky do výše 550 Kč se započte 90 %; z částky přesahující 550 Kč, nejvýše však do 790 Kč se započítává 60 %; k částce nad 790 Kč se nepřihlíží</i>		
PODPORA PŘI OŠETŘOVÁNÍ ČLENA RODINY * (od 1. 1. 2008)	60 % za kalendářní den z denního vyměřovacího základu, který se redukuje stejně, jako při výpočtu nemocenského		
POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ * důchodové (DP) a nemocenské pojištění (NP) a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (SPZ)	<i>Sazby pojistného z vyměřovacího základu:</i>		
	<i>u organizace a malé organizace:</i>	26 %, z toho 3,3 % na NP, 21,5 % na DP a 1,2 % na SPZ	
	<i>u zaměstnanců:</i>	8 %, z toho 1,1 % na NP, 6,5 % na DP a 0,4 % na SPZ	
	<i>u OSVČ:</i>	29,6 % na DP a SPZ, z toho 28 % na DP a 1,6 % na SPZ a 4,4 % na NP (je-li ho dobrovolně účastna)	
DÁVKY SSP BEZ ZÁVISLOSTI NA VÝŠÍ PŘÍJMU *	<i>rodičovský příspěvek:</i> Výměry rodičovského příspěvku: zvýšená - 11 400 Kč; základní - 7 600 Kč; snížená - 3 800 Kč Čerpání rodičovského příspěvku: rychléjší čerpání: po peněžité pomoci v mateřství nebo peněžité pomoci poskytované mužům (PPM) ve zvýšené výměře do 24 měsíců věku dítěte klasické čerpání: po PPM v základní výměře do 36 měsíců věku dítěte pomalejší čerpání: po PPM nebo od narození dítěte v základní výměře do 21 měsíců věku dítěte a dále ve snížené výměře do 48 měsíců věku dítěte		
	<i>porodné:</i>	13 000 Kč na každé narozené dítě	
	<i>pohřebné:</i>	5 000 Kč	
		Jednorázová dávka náležející osobě, která vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti, nebo osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte, a to za podmínky, že zemřelá osoba měla ke dni úmrtí trvalý pobyt na území ČR.	
MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI ** (od roku 2004 nová metodika)	průměr za rok 2000: 9,0 %, 2001: 8,5 %, 2002: 9,2 %, 2003: 9,9 %, 2004: 9,2 %, 2005: 9,0 %, 2006: 8,1 %, 2007: 6,6 %, duben 2008: 5,61 %		
	<i>celkem:</i>	316 118	
NEZAMĚSTNANÍ EVIDOVANÍ ** k 30. 4. 2008	<i>z toho:</i>	173 049 žen	
		62 312 osob se zdravotním postižením	
		19 144 absolventů škol a mladistvých	
VOLNÁ PRACOVNÍ MÍSTA ** (VPM) k 30. 4. 2008	<i>celkem za ČR:</i>	152 267	
UCHAZEČI NA VPM **	průměrný počet uchazečů na 1 VPM k 30. 4. 2008: 2,1		
PRŮMĚRNÁ VÝŠE STAROBNÍHO DŮCHODU (sólo) celkem ¹⁾	březen 2008: 9 126 Kč		
BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI *** (v 1. pololetí 2007)	<i>počet nemocí z povolání nově zjištěných:</i>	348	
	<i>počet prac. úrazů bez následné prac. neschop.:</i>	13 862	
	<i>smrtelné úrazy:</i>	72	
PRACOVNÍ ÚRAZY S PN NAD 3 DNY *** (ČR celkem)	v 1. pololetí 2007: 37 376		
DÁVKY DŮCHODOVÉHO ZABEZPEČENÍ **** výdaje v roce 2007 (v tis. Kč)	<i>celkem:</i>	282 876 084	
	<i>v tom:</i>	<i>starobní</i>	203 932 710
		<i>plný invalidní</i>	40 419 717
		<i>částečný invalidní</i>	13 254 422
		<i>vdovský</i>	20 381 867
		<i>sírlčí</i>	2 903 845
	<i>vdovecký</i>	1 983 523	
PRŮMĚRNÁ MĚSÍČNÍ MZDA *** podnikatelská sféra (PS) nepodnikatelská sféra (NS)	2005: celkem v národním hospodářství 18 992 Kč, PS 19 055 Kč, NS 18 777 Kč		
	2006 ²⁾ : celkem v národním hospodářství 20 207 Kč, PS 20 328 Kč, NS 19 784 Kč		
	2007 ²⁾ : celkem v národním hospodářství 21 692 Kč, PS 21 853 Kč, NS 21 117 Kč		
ZÁKLADNÍ UKAZATELE POPULAČNÍHO VÝVOJE *** v roce 2007 ²⁾	<i>absolutní údaje</i>	<i>relativní údaje</i>	
	<i>snítky</i>	57 157	5,5
	<i>rozvody</i>	31 129	3,0
	<i>živé narození</i>	114 632	11,1
	<i>zemřelí</i>	104 636	10,2
	<i>celkový přírůstek střední stav obyvat.</i>	93 941	9,1
PRŮMĚRNÝ POČET DŮCHODOVĚ POJIŠTĚNÝCH OSOB ****	<i>zaměstnanci celkem</i>	4. čtvrtletí 2006	4 211 295
		3. čtvrtletí 2007	4 242 533
		4. čtvrtletí 2007	4 298 238
	<i>OSVČ vykonávající činnost</i>	4. čtvrtletí 2006	907 946
		3. čtvrtletí 2007	917 169
		4. čtvrtletí 2007	920 846
	<i>OSVČ povinné platit zálohy na důchodové pojištění</i>	4. čtvrtletí 2006	713 343
		3. čtvrtletí 2007	719 444
		4. čtvrtletí 2007	719 781

* hodnoty stanovené zákonem nebo nařízením vlády
** pramen MPSV; *** pramen ČSÚ; **** pramen ČSSZ

- 1) důchod vyplácen samostatně (bez současně vypláceného pozůstalostního důchodu)
- 2) předběžné údaje

Jak se žije nemajetným lidem ve vyspělé Evropě

V České republice je „evropskou chudobou“ postiženo minimum občanů

Světová banka definuje chudobu jako nutnost žít za méně než dolar denně. Do této kategorie spadají hladovějící děti z Afriky či žebrající mrzáčci v ulicích indických měst. V západní civilizaci vypadá chudoba jinak. Často ji na první pohled ani nepoznáme. Není to hlad ani fyzické strádání.

Evropané mají vyvinuté sociální citění, a v jednotlivých členských zemích EU je proto každému občanovi zaručen minimální životní standard. Chudoba v členských zemích EU je tak zcela jiná než bída v rozvojových zemích, kde lidé za netečného pohledu okolí umírají hlady či přežívají v nepřijatelných životních podmínkách.

Spíše pocit NEŽ HMOJNÝ NEDOSTATEK

Lze tedy v evropských podmínkách hovořit o bídě? O bídě nikoli, o chudobě ano – říkají sociologové. Evropská chudoba však nepředstavuje ani tak tíživý hmotný nedostatek, jako spíše pocit, že nemáme to, co ostatní, že se nedokážeme vymanit z každodenních finančních starostí a že neumíme držet krok s většinovou společností.

Počet „chudých“ občanů je prostřednictvím sociálních dávek v evropských zemích značně redukován. Za nemajetného se v členských zemích Evropské unie považuje ten, jehož měsíční příjem nedosahuje 60% průměrné čisté mzdy v daném státě (do této statistiky však podle údajů Eurostatu nejsou zahrnuty příjmy nejbohatších špiček, které statistický průměr silně zkreslují).

Česko je na tom nejlépe

V České republice podle těchto kritérií spadají do sociálně slabé kategorie lidé, jejichž příjem je nižší než 7 143 Kč měsíčně. „Evropská chudoba“ se tedy v Česku týká zhruba osmi procent populace, což nás řadí na špičku Evropy. Podle údajů Joseph Rowntree Foundation je chudých v Německu přes patnáct procent, ve Velké Británii skoro pětina, v Itálii více než pětina obyvatel. Tyto údaje se shodují i s posledními výstupy Eurostatu, které uvádějí, že ve Velké Británii je to 18% obyvatel, v Německu 16%, na Slovensku 21%, v Rakousku 13%, v Itálii, Řecku, Irsku a ve Španělsku 20%, ve

Francii 14%, v severovýchodních státech 11%, v Maďarsku 12%, ve Slovinsku 10% a v sousedním Polsku 17%.

Kdo do této kategorie občanů patří? Ve všech evropských státech je to podobné. Nejvíce jsou ohroženi dlouhodobě nezaměstnaní. Tito lidé již nepobírají podporu v nezaměstnanosti, ale pouze základní sociální dávky, které jsou podstatně nižší. Dlouhodobá nezaměstnanost nejčastěji postihuje mladistvé, občany s nízkou kvalifikací, imigranty či obyvatele venkova.

Mezi sociálně slabé všude patří také někteří osamělé žijící důchodci a matky samoživitelky, pečující o malé děti.

Nezdravý jídelníček a televize

Lidé ohrožení „evropskou chudobou“ rozhodně nehladoví. Skladba jejich jídelníčku však zdaleka není optimální. Právě stravování je jedna z věcí, které evropské chudé odlišují od bohatších. Výzkum na toto téma udělala například britská charitativní organizace NCH: podle ní čtvrtina britských dětí nikdy nejedla syrovou zeleninu nebo salát. Mimo jiné proto, že zdravé potraviny za posledních 15 let zdražily o 50%. Oproti tomu jídlo nezdravé, pro něž jsou typické vysoké hladiny soli, cukru a tuku, podražilo za stejnou dobu jen o 33%. Rada chudých lidí ve vyspělých zemích se dokonce ocitá v takzvané „jídelní poušti“ (food desert): třeba na vesnicích jsou ceny čerstvých potravin příliš vysoké a bez vlastního auta není možné opatřit si je levněji. To chudé lidi podporuje v setrvávání na jejich symbolech dobrého jídla, což jsou často dochucované polotovary a uzeniny. Nebo se orientují podle reklam a místo levné zeleniny a jablek jednorázově koupí drahé tropické ovoce.

Přičteme-li k nezdravému jídelníčku nedostatek pohybu a dlouhé vysedávání u televize, je prognóza zdravotního stavu sociálně slabších vrstev společnosti daná.

Je chudoba dědičná?

„Evropskou chudobu“ neprovází strach o přežití, ale celková nejistota, orientace na krátkodobé a splnitelné cíle, nuda a deprese.

Špatné ekonomické odhady a následné dluhy jsou obecně velkou pastí, která situaci sociálně slabých ještě zhoršuje. Podle odhadů více než polovina spotřebitelských úvěrů v Česku putuje k lidem z nejnižších příjmových skupin. Pod atakem reklamy se pak kupí dluhy za věci nicotného krátkodobého významu. Nákupy spotřebičů či značkového oblečení jsou lákavé a alespoň na chvíli dodají sebevědomí.

„Evropským chudým“ totiž chybějí dlouhodobé cíle. Nemají dostatek podnětů, upadají do letargie, svoji situaci nechťejí nebo nemají sílu měnit a k tomu musí žít s degradujícím vědomím, že ostatní jsou na tom lépe.

Průzkumy v západní Evropě potvrzují, že do chudoby v dospělosti často vede přímá cesta z dětství v rodině postižené „evropskou chudobou“. Je to vysvětlováno tím, že rodiče neinvestují do vzdělání dětí ani je ke vzdělání nenutí. Nedokážou si vytvořit dlouhodobou životní strategii a spočítat si, že se návštěva školy za pár let zhodnotí. Raději začnou na dítě

po základní školní docházce inkasovat sociální dávky. „Evropská chudoba“ tedy není problém pouze hmotný, ale také psychologický. „Nezvyšujte jim sociální dávky. Dejte jim odrazový můstek do normálního života!“ radí sociologové z britské nadace Joseph Rowntree Foundation.

PRAMENY: EUROSTAT, JOSEPH ROWNTREE FOUNDATION, BRITSKÁ CHARITATIVNÍ ORGANIZACE NCH

Kolik Čechů pracuje v jiných evropských zemích

Ve dvou desítkách evropských zemí loni podle dostupných údajů pracovalo 76 400 občanů České republiky. Za poslední dva roky se tak jejich počet více než zdvojnásobil.

Vyplyvá to z materiálu Přehled zaměstnanosti občanů ČR na území států EU/EHP a Švýcarska v letech 2005–2007, který předložilo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR na jednání vlády v pondělí 21. dubna. I když se zpracovatelé materiálu snažili získat maximální počet relevantních informací, od některých evropských států nebylo možné tyto statistické údaje získat, neboť je nesledují. Nizká může být i vypovídací hodnota některých získaných údajů: v některých státech totiž registrují příchozí pracovníky, ale již nezaznamenávají jejich odchod. EUROSTAT, který zastřešuje sběr těchto dat, požadované údaje neposkytuje.

Nejoblíbenější země

Nejvíce Čechů pracuje ve Velké Británii, Německu, Irsku a Rakousku.

Ve Spojeném království pracovalo loni 30 tisíc Čechů. Údaj může být ale nepřesný. Vychází totiž z dat tzv. registru pracovníků WRS, z něhož se značná část pracovníků neodhlašuje. Ve Velké Británii pracují Češi nejčastěji ve službách, pohostinství, zemědělství, výrobě a potravinářském průmyslu.

Rovněž údaje o počtu Čechů zaměstnaných v Irsku (12 000 za rok 2007) mohou být zavádějící, protože Irsko registruje příchod zahraničních pracovníků, nikoliv jejich odchod.

© MILLAN | DREAMSTIME.COM

A ve kterých odvětvích nejčastěji Češi v Irsku pracují? Nejvíce občanů České republiky je zde zaměstnáno ve stavebnictví a pohostinství.

U našich jižních sousedů pracují Češi nejčastěji ve stavebnictví a strojírenství, v turistickém ruchu a ve zdravotnictví. V roce 2007 bylo v Rakousku registrováno 5 278 pracovníků s českým občanstvím. Na základě bilaterálních smluv bylo v minulém roce v Rakousku zaměstnáno přibližně 140 našich občanů (na základě Dohody o výměně zaměstnanců za účelem rozšíření jejich odborných a jazykových znalostí asi 40 osob, na základě Dohody o zaměstnávání občanů v příhraničních oblastech asi 100 osob), ostatní povolení byla udělena mimo tyto dohody.

NĚMECKO O NÁS NESTOJÍ

Německo – stejně jako Rakousko, Belgie, Dánsko nebo Francie – patří k zemím, které ještě uplatňují vůči pracovníkům z nových členských zemí EU restriktivní opatření. Podle posledních informací využije Německo možnosti omezit přístup na svůj pracovní trh občanům nových členských zemí EU – včetně Česka – na další dva roky. Nedávno tuto informaci otiskl na svých stránkách německý list Frankfurter Allgemeine Zeitung.

Jak se na předpokládané rozhodnutí německé vlády dívají čeští politici? Místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas s německým přístupem k ochraně pracovního trhu rozhodně nesouhlasí a považuje ho za nesmyslný a zbytečný. „Toto rozhodnutí bych bral jako populistický výraz skrytého odporu vůči občanům nových členských zemí Unie,“ komentoval záměr německé vlády ministr Nečas.

A kolik Čechů pracovalo minulý rok v Německu? Podle statistik MPSV to bylo 13 579 občanů ČR. Češi pracovali nejčastěji ve zpracovatelském průmyslu nebo jako řemeslníci, dále v pohostinství, v pronájmu pozemků a bytů, v obchodě a ve zdravotnictví. Na základě Dohody o vzájemném zaměstnávání občanů za účelem rozšíření odborných a jazykových znalostí získalo loni pracovní povolení v Německu 71 Čechů, sezonní pracovní povolení (max. na čtyři měsíce) obdrželo 1 106 občanů ČR. Ostatní povolení jsou udělována mimo bilaterální dohody.

© SEBASTIAN CZAPNIK | DREAMSTIME.COM

Přehled zaměstnanosti občanů ČR ve 20 státech EU/EHP			
Stát	rok 2005	rok 2006	rok 2007
Velká Británie	17 600	17 400	30 000
Německo	2 010	12 404	13 579
Irsko	5 761	4 524	12 000
Rakousko	*	6 680	5 278
Švýcarsko	31	1 440	4 157
Itálie	4 217	4 115	4 050
Španělsko	*	2 944	2 800
Nizozemsko	*	1 394	1 250
Slovensko	814	1 065	1 241
Norsko	284	210	633
Kypr	*	*	457
Švédsko	152	140	232
Polsko	*	205	164
Slovincko	128	128	141
Island	*	140	120
Maďarsko	115	118	110
Francie	99	82	72
Malta	12	61	66
Lotyšsko	*	*	35
Finsko	11	11	11

* údaje nejsou k dispozici (státy je nedodaly a nejsou k dispozici ani na Eurostatu)